

Cyfoeth Naturiol Cymru Cyfarfod Bwrdd 19 Mawrth 2013

Teitl y Papur	Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol
Cyfeirnod y Papur:	Papur 4 (13/13)
Paratowyd y Papur gan:	Kevin Ingram, Catherine Allan
Pwrpas y Papur:	Penderfyniad/Trafodaeth – Cyflwyno'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol i'r Bwrdd
Penderfyniad sy'n Ofynnol:	I'r Bwrdd gymeradwyo'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol a chadarnhau'r dull gweithredu a gyflwynwyd.
Effaith:	O'r Diwrnod Cyntaf, bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn gwneud ei orau i sicrhau diwylliant o gyd-gyfrifoldeb ar gyfer pob mater ariannol. I fwrw ymlaen â hyn, mae angen cael arweiniad ariannol cadarn a fframwaith llywodraethu ariannol sydd wedi'i ddiffinio'n dda. Fel corff cyhoeddus sy'n cael ei ariannu gan y pwrs cyhoeddus, bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn rhoi cyfrifoldeb ar reolwyr ac ar staff i sicrhau gwerth am arian a chysondeb ariannol bob amser. Mae'r Cynllun yn pennu cyfrifoldebau dirprwyedig ar gyfer penderfyniadau ariannol.

Y Pwnc

1. Mae'n rhaid i Cyfoeth Naturiol Cymru sicrhau bod fframwaith llywodraethu ariannol cadarn ar waith ar gyfer y Diwrnod Cyntaf er mwyn ategu gweithgareddau sy'n hanfodol i lwyddiant y busnes. Mae'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn elfen allweddol o'r fframwaith hwn gan ei fod yn rheoli'r ffordd rydym yn gwario arian. Mae'n rhoi manylion y rheolau gorfodol y mae'n rhaid i ni eu dilyn wrth wario arian Cyfoeth Naturiol Cymru, i wneud yn siŵr ein bod yn gwneud hynny'n ddoeth ac yn sicrhau cysondeb ariannol. Mae'r Cynllun yn gyfrwng hanfodol i sicrhau effeithlonrwydd, arweinyddiaeth, atebolrwydd a thryloywder yn y ffordd y mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gwneud penderfyniadau. Mae'n cynnwys holl weithgareddau ariannol y sefydliad ac mae'n berthnasol i'r Bwrdd ac i holl staff Cyfoeth Naturiol Cymru.

Crynodeb

2. Mae'r Cynllun yn sicrhau bod holl weithgareddau ariannol Cyfoeth Naturiol Cymru wedi'u dirprwyo i ddeilydd swydd penodol neu i lefel o awdurdod a gytunwyd yn unol â'r pwerau ariannol dirprwyedig hynny sydd wedi'u cynnwys yn y Memorandwm Ariannol (atodiad i Ddogfen Fframwaith Llywodraeth Cymru). Mae'n caniatáu i'r Bwrdd a'r Tîm Gweithredol ddirprwyo'r cyfrifoldeb o wneud penderfyniadau ar gyfer pob mater ariannol. Mae'n seiliedig ar broffil risg ac ar raddfa briodol, ac mae'n diffinio'r amgylchiadau pan fydd angen cael cymeradwyaeth Llywodraeth Cymru. Mae gan y Cynllun rôl bwysig o ran helpu'r cyhoedd i ddeall sut rydym yn gwneud ein penderfyniadau ynghylch gwario arian.
3. Mae'r ddogfen Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol sydd angen ei chymeradwyo wedi'i hatodi i'r papur hwn.
4. Bydd y Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn ddogfen a gymeradwyir gan Fwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru, ac o ganlyniad i hyn bydd angen cael cymeradwyaeth y Bwrdd er mwyn newid terfynau.

Cefndir

5. Mae'r pwerau dirprwyedig wedi'u gosod ar draws pedair lefel:
  - Lefel 1 – caiff penderfyniadau o'r lefel uchaf eu neilltuo i'r Prif Weithredwr ac i Fwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru;
  - Lefel 2 – y cyfrifoldebau hynny sy'n cael eu dirprwyo i'r Cyfarwyddwyr Gweithredol (Haen 1 – Strwythur Rheoli);
  - Lefel 3 – y cyfrifoldebau hynny sy'n cael eu dirprwyo i Reolwyr y Grŵp Arwain (Haen 2 – Strwythur Rheoli); ac,
  - Ar ôl lefel 3 – caiff y cyfrifoldebau hynny eu dirprwyo i dimau lleol a gweithredol.
6. Mae'r Cynllun yn sicrhau rhaniad clir rhwng dyletswyddau ar dair lefel benodol.
  - Cyfiawnhad dros ddechrau prosiect;
  - Caniatâd i wario – cymeradwyo'r gyllideb yn derfynol; ac
  - Ymrwymiad i wario – gosod contractau a rhoi archebion prynu.
7. Lle bo hynny'n briodol, mae'r tri hen Gynllun wedi cael eu cysoni – yn enwedig o ran y trothwyon tendro a chaffael. Roedd cyfyngiadau o ran ailgynllunio sefydliadol a thechnoleg yn atal Cyfoeth Naturiol Cymru rhag cael un Cynllun ar gyfer y Diwrnod Cyntaf; fodd bynnag, uchelgais Cyfoeth Naturiol Cymru yw gweithio tuag at un Cynllun yn ystod y blynyddoedd cyntaf o weithredu.

Y Camau Nesaf

8. Ar ôl i'r Bwrdd ei gymeradwyo, bydd y Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn cael ei gyflwyno i staff Cyfoeth Naturiol Cymru. Bydd dulliau priodol o gyfathrebu yn cael eu defnyddio i dargedu cynulleidfaoedd; o gyswllt uniongyrchol i fforymau a rennir (er enghraifft y Canllawiau Hanfodol).
9. Ar ôl lefel 3, bydd y Cynllun yn parhau i esblygu wrth i'r sefydliad ddatblygu ac wrth i system ariannol newydd gael ei hadeiladu. Oherwydd hyn bydd angen cynnal adolygiad systematig a rheolaidd o'r Cynllun, a bydd yn rhaid i'r Bwrdd ystyried a chymeradwyo newidiadau mawr.

Y Risgiau

10. Os bydd y cynllun yn cael ei ddiwygio yn y dyfodol, bydd angen i hyn ddigwydd ochr yn ochr â chynllun y sefydliad. Fel arall, mae'n bosib y bydd elfennau allweddol o'r dull dirprwyo yn cael eu colli.
11. Wrth i Cyfoeth Naturiol Cymru fynd yn llai dibynnol ar systemau a dogfennau'r hen gyrff, bydd angen cydnabod a rhoi sylw i'r dull o wreiddio trefniadau dirprwyo yn yr arweiniad hwn.
12. Bydd gan Cyfoeth Naturiol Cymru un Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol, ac er y bydd y Cynllun ar lefel weithredol, bydd yn disgrifio'r tri hen gynllun. Gallai hyn ei adael yn agored i gael ei ddehongli, ac arwain at ddulliau ychydig yn wahanol o wneud penderfyniadau. Fodd bynnag, bydd y Cynllun yn rhoi sylw i ben 'gwariant uchel / risg uchel' y sbectrwm drwy gael un set o derfynau ar gyfer y strwythur rheoli Haen 1 a Haen 2. Bydd cyfyngiadau o ran llif gwaith a mynediad at hen systemau hefyd. Bydd y system ariannol newydd yn rhoi sylw i hyn, ac yn y tymor byr bydd ffyrdd gwahanol o weithio yn cael eu disgrifio yn y gyfres Canllawiau Hanfodol.

Goblygiadau Ariannol

13. Mae'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn ddull llywodraethu allweddol sy'n cyfarwyddo cyfrifoldeb ariannol effeithiol drwy neilltuo rhai cyfrifoldebau i Gyfarwyddiaethau. Bydd unrhyw benderfyniadau ariannol sy'n cael eu cadw ar gyfer y Bwrdd ac yn cael eu dirprwyo i'r Tîm Gweithredol yn cael eu cynnwys yn rhan o'r Cynllun.

Cyfathrebu

14. Ynghyd â'r Cynllun Dirprwyo Materion Anariannol, mae'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn rhan o'r Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol cyffredinol, a bydd ar gael ar y wefan.
15. Bydd y Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn cael ei gyhoeddi drwy gyfrwng y Canllawiau Hanfodol ac yn cael eu cyflwyno drwy sesiynau briffio'r tîm arwain.
16. Mae'n hanfodol bod y rheini sydd mewn swyddi arwain yn gwybod yn iawn beth yw lefel yr awdurdod a ddirprwyir iddynt a'u bod yn gallu cynorthwyo staff i sicrhau tryloywder effeithiol wrth wneud penderfyniadau a'u galluogi i wneud eu gwaith.